

UITSPRAAK REGIONALE KLACHTENCOMMISSIE MIDDEN - NEDERLAND

4 juli 2022 (mondelinge uitspraak 28 juni 2022)

Zitting: 28 juni 2022 te Amersfoort
De commissie bevindt zich in de Brink op het terrein van ....
De mondelinge behandeling vindt via beeld- en geluidsverbinding plaats.

Om alle aanwezigen te faciliteren is tevens via een beeldbelverbinding aanwezig mw. M., Roemeense tolk.

Klachtnummer: KC 2022 – 049

---

1. De klacht

De klachtmelding vermeldt de volgende klachten:

1. Klager is het niet eens met de gedwongen opname.
2. Klager is het niet eens met de verplichte medicatie.

Klager zegt dat hij niet psychisch ziek is.

2. De procedure

2.1. Bevoegdheid en ontvankelijkheid

De klachtencommissie (in het vervolg: de commissie) verklaart de klacht ontvankelijk als een klacht in de zin van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz).

2.2. Het verloop van de procedure

- Op 23 juni 2022 heeft de commissie de klacht van klager ontvangen. Klager heeft de commissie toestemming gegeven voor het inzien van het dossier.
- Op 23 juni 2022 zijn aangeklaagde en de overige betrokkenen, zoals bedoeld in artikel 5 van het klachtenreglement, van de klacht van klager in kennis gesteld.
- Op 23 juni 2022 zijn de schriftelijke uitnodigingen verzonden voor de hoorzitting op 28 juni 2022.
- De commissie heeft aangeklaagde verzocht een schriftelijke reactie op de klacht in te dienen. De commissie heeft geen schriftelijke reactie ontvangen.
- De hoorzitting heeft op 28 juni 2022 plaatsgevonden. Dezelfde dag is de beslissing, zie punt 7, aan klager, aangeklaagde en de pvp medegedeeld (telefonisch en voor zover mogelijk per e-mail).

Alle betrokkenen zijn van de ingebrachte stukken in kennis gesteld.

3. De feiten – voor zover van belang

Klager is geboren op .... Hij is sinds 3,5 jaar in Nederland, maar zonder vaste woon- of verblijfplaats. Hij heeft een onbekende psychiatrische voorgeschiedenis.

Sinds maart 2022 komen er ruim 50 meldingen bij de politie binnen en neemt de overlast en de maatschappelijke onrust toe. Het lukt het Fact team en bemoeizorg niet om klager ambulante te behandelen. Op 12 juni 2022 wordt klager vrijwillig opgenomen. De reden van opname is een paranoïde toestandsbeeld. Op 13 juni 2022 wordt een crisismaatregel genomen en wordt klager gedwongen opgenomen wegens verward en ontwrichtend gedrag, vermoedelijk op basis van psychotische symptomen.

Op 13 juni 2022 heeft de burgemeester een crisismaatregel genomen, waarbij onder meer en relevant voor de klachtmelding de opname en de verplichte medicatie, zijn toegewezen.

Op 13 juni 2022 heeft de zorgverantwoordelijke klager onderzocht en op 13 juni 2022 is de voorgenomen beslissing met hem besproken.

Op 15 juni 2022 wordt aan klager de informatie over het verlenen van verplichte zorg door de geneesheer-directeur overhandigd.

Op 15 juni 2022 wordt de beslissingsbrief aan klager overhandigd tot het verlenen van verplichte zorg ter uitvoering van de crisismaatregel.

Op 16 juni 2022 heeft de rechtbank Midden-Nederland, locatie Utrecht, een machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel toegewezen tot en met 7 juli 2022, waarbij onder meer en relevant in het kader van de klachtmelding de opname en de verplichte medicatie zijn toegewezen.

Op 16 juni 2022 heeft de zorgverantwoordelijke klager onderzocht en op 16 juni 2022 is de voorgenomen beslissing met hem besproken.

Op 16 juni 2022 wordt aan klager de informatie over het verlenen van verplichte zorg door de geneesheer-directeur overhandigd.

Op 16 juni 2022 wordt de beslissingsbrief aan klager overhandigd tot het verlenen van verplichte zorg ter uitvoering van de machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel.

De verplichte zorg zal onder meer bestaan uit:

opname in accommodatie en het beperken van de bewegingsvrijheid, zoals opgenomen in de crisismaatregel en de machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel.

4. Toelichting van klager

Klager heeft ter zitting een toelichting op zijn klacht gegeven; deze wordt hieronder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd hoe het met klager gaat antwoordt hij dat hij niet weet waarom hij naar de kliniek is gebracht. Hij zegt in de gevangenis te hebben gezeten, maar hij snapt niet wat er allemaal is gebeurd. Klager is het niet eens met de opname, omdat hij niet ziek is en hij wil ook de

medicijnen niet. Klager zegt dat als de medicatie verplicht wordt aangezegd hij deze gewoon zal innemen. Klager zegt dat hij bij de politie wil gaan uitleggen wat er aan de hand is.

Gevraagd hiernaar antwoordt klager dat er in de gevangenis in ... een aantal mensen een inbraak aan het plannen waren en dat hij dit aan de politie heeft verteld.

Klager zegt verder dat hij informatie heeft en een zaak wil beginnen tegen de beveiliging die een knop hebben ingedrukt. Klager moest naar een andere cel. Hij vertelt ook dat er bijvoorbeeld in de gevangenis sommige mensen rare gezichten hebben en dat dit waarschijnlijk door drugsgebruik komt, wat via de bewakers naar binnen komt en dat hij dit aan de politie heeft doorgegeven. Klager zegt dat er buiten de gevangenis ook drugs lagen.

Gevraagd waarom klager in auto's stapt antwoordt hij dat hij naar een vrouw (...) wil, waar hij mee heeft gewerkt bij de bakkerij, maar dat hij haar adres niet weet. Hij stapt in auto's omdat hij dan misschien geholpen wordt om bij haar te komen. Op de vraag naar het gebiedsverbod dat hem is opgelegd zegt klager dat hij niet weet om wie dat gaat en dat hij zijn advocaat wil spreken.

Gevraagd hiernaar antwoordt klager dat hij geen verblijfsvergunning heeft en dat hij graag een status wil, omdat hij hier al zo lang is. Hij weet niet waar hij moet beginnen en dat hij een advocaat nodig heeft. Op de vraag waarom hij vluchtelingen heeft ondernomen antwoordt hij dat mensen hem testen en dat hij wil laten zien dat hij niet dom is. Hij vindt dat alles een grap is en dat zij de oplossing moeten vinden. Op de vraag naar de brief van de IND antwoordt klager dat hij wil werken en geld verdienen en een gewoon leven wil leiden. Ook moet hij zijn zus en zijn moeder steunen die in ... problemen hebben. Hij zegt dat hij misschien straks naar de politie gaat om het uit te leggen.

Gevraagd of klager alles heeft kunnen zeggen wat hij heeft willen zeggen en of er goed naar hem is geluisterd antwoordt hij dat hij blijft doen wat hij altijd heeft gedaan. Hij wil schadevergoeding hebben van een bedrijf. Hij houdt niet op tot het probleem is opgelost. Klager bedankt de commissie waar hij respect voor heeft.

Gevraagd of de pvp nog iets wil toevoegen antwoordt zij dat zij een klacht over de medicatie heeft opgenomen in de klachtmelding, omdat er een gesprek is geweest met de psychiater en dat klager als hij de medicatie niet zou nemen dit verplicht wordt aangezegd. Op de vraag wanneer klager medicatie heeft ingenomen antwoordt klager zelf dat hij een dag geleden olanzapine en vitaminen heeft ingenomen .

De pvp zegt dat zij geen behandelingsplan in de stukken heeft gevonden, waarop aangeklaagde zegt dat dit klopt en dat dit zal worden aangepast.

5. Weerwoord van aangeklaagde op de klacht

Ter zitting heeft aangeklaagde verweer gevoerd; dit wordt hier onder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd hiernaar antwoordt aangeklaagde dat hij klager op vele momenten heeft gesproken en de diagnose duidelijk is. Er is naar zijn oordeel bij klager een sinds maart 2022 veranderd gedrag en is klager niet vatbaar voor ratio of gezag. Dit gedrag in combinatie met meerdere samenhangende oncorrigeerbare overtuigingen is passend bij een onder andere gespecificeerde psychotische stoornis met wanen. Klager denkt dat hij in een testsituatie zit en dat hij een spel moet oplossen.

Gevraagd naar het ernstig nadeel antwoordt aangeklaagde dat uit de aanwijzingen van de politie blijkt dat klager alles als een grap beschouwt en niet van plan is zijn gedrag aan te passen en de aanwezigheid van politie en arts niet bij hem doordringt. Zijn intentie is om terug te gaan naar zijn werkgever, bakkerij ..., naar ... en de politie. Aangeklaagde is van mening dat als klager vrij is dezelfde situatie acuut weer zal ontstaan, zoals deze nu aanwezig is.

Gevraagd naar de aangekondigde uitzetting van klager antwoordt aangeklaagde dat dit niet zijn gedrag beïnvloedt. Klager wordt op geen enkele manier beïnvloed en beschouwt ook dit als een grap. De reële wereld is niet van invloed op zijn leven. Klager blijft zijn verkeerde gedrag vertonen.

Gevraagd naar de beslissingsbrief waar medicatie niet wordt aangezegd antwoordt aangeklaagde dat dit juist is. Er is wel enige drang om klager de medicatie te laten innemen. Gisteren heeft hij de medicatie probleemloos geaccepteerd. Hij ziet het nut niet, maar begrijpt dat de medicatie noodzakelijk is voor ontslag uit de kliniek. Aangeklaagde zegt dat het klager vrij staat om de medicatie te weigeren, maar dat hij de medicatie vrijwillig neemt en dat er geen dwangmedicatie is aangezegd. De behandeling van een psychose met als hoeksteen antipsychotica maakt dat klager de werkelijkheid weer beleeft zoals hij dit eerder in Nederland heeft beleefd. Aangeklaagde zegt dat zijn aanbod tot behandeling ook van belang is voor het hoger beroep tegen de uitzetting van klager.

6. Overwegingen van de Klachtencommissie

Gelet op de ingebrachte stukken en wat ter zitting is besproken komt de commissie tot de volgende overwegingen.

De commissie heeft bij de klacht de rechtmatigheid van de verplichte zorg ter uitvoering van de door de burgemeester op 13 juni 2022 genomen crisismaatregel en de door de rechtbank op 16 juni 2022 toegewezen machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel en de daarbij vastgestelde vormen van verplichte zorg te beoordelen.

Artikel 8:9 Wvvgz bepaalt dat de zorgverantwoordelijke ter uitvoering van de crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of de zorgmachtiging een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg niet neemt, dan nadat hij:

- a. zich op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene,
- b. met betrokkene over de voorgenomen beslissing overleg heeft gevoerd, en
- c. voor zover hij geen psychiater is, hierover overeenstemming heeft bereikt met de geneesheer- directeur.

Allereerst en meer in het algemeen overweegt de commissie dat verplichte zorg bij psychiatrische patiënten een ernstige inbreuk is op hun persoonlijke levenssfeer en/of lichamelijke integriteit. Deze inbreuk dient dan ook met de nodige waarborgen omkleed te zijn. Daarom worden er op zowel juridisch- als medisch gebied eisen gesteld aan het mogen toepassen van verplichte zorg. Op juridisch gebied moet verplichte zorg voldoen aan de gronden van de Wvvgz en aan vormvoorschriften als vastlegging van het zorgplan en het uitreiken van een voldoende gemotiveerde schriftelijke kennisgeving van de verplichte zorg.

Wat betreft deze *formele* aspecten van de verplichte zorg en de beslissingsbrieven van 15 en 16 juni 2022 stelt de commissie vast dat deze voldoen aan de wettelijke vereisten die hiervoor zijn gesteld.

Verplichte zorg is een ultimum remedium. Als verplichte zorg noodzakelijk is, moet gekozen worden voor de minst ingrijpende vorm en zo kort mogelijk. Verplichte zorg moet voldoen aan de uitgangspunten van subsidiariteit, proportionaliteit, doelmatigheid en zorgvuldigheid.

De commissie overweegt dat uit de beslissingsbrieven van 15 en 16 juni 2022 blijkt dat klager bij aangeklaagde bekend is met een psychische stoornis.

Klager heeft hier tegenovergesteld dat bij hem geen sprake is van een psychische stoornis, althans dat er geen sprake is van een psychotisch toestandsbeeld. De commissie heeft daarom allereerst na te gaan of er sprake is van een psychische stoornis zoals bedoeld in de Wvvgz.

De commissie stelt vast dat de burgemeester op 13 juni 2022 een crisismaatregel heeft genomen en de rechtbank op 16 mei 2022 een machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel heeft verleend en dat de burgemeester en de rechtbank in haar beschikking kennelijk tot de overtuiging zijn gekomen dat er bij klager sprake is van een geestelijke stoornis in de zin van de Wvvgz.

Verder stelt de commissie vast dat klager bij de beoordeling door de rechtbank van het verzoek tot het verlenen van machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel niet om een second opinion heeft verzocht; althans dit is de commissie niet gebleken.

De commissie ziet, gelet op het bovenstaande en op de presentatie van klager ter zitting geen redenen om aan de beoordeling ter zake te twifelen en is daarom van oordeel dat voldoende aannemelijk is dat er bij klager sprake is van een geestelijke stoornis zoals bedoeld in art. 3:1 jo. art.7:1 Wvvgz.

De zorgverantwoordelijke heeft zich op 15 juni 2022 en 16 juni 2022 op de hoogte gesteld van de gezondheidstoestand van klager en hem onderzocht. Hij heeft op 15 juni 2022 en 16 juni 2022 overleg met klager gehad over de voorgenomen beslissingen. De beslissingen zijn op 15 juni 2022 en 16 juni 2022 op schrift gesteld en voorzien van een schriftelijke motivering. De geneesheer-directeur heeft klager een afschrift van de beslissingen gegeven en hem op 15 juni 2022 en 16 juni 2022 schriftelijk in kennis gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissingen en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en de familievertrouwenspersoon.

De commissie acht door aangeklaagde voldoende aannemelijk gemaakt dat zonder opname gedurende langere tijd een zodanig psychotisch toestandsbeeld in stand blijft dat er zich bij klager ernstig nadeel voordoet in de zin van art. 1.1. lid 2 onder a. Wvvgz.

De commissie acht met name aannemelijk dat het gedrag van klager, voortvloeiend uit zijn psychotisch toestandsbeeld, zodanig ernstig is dat dit leidt tot ernstig nadeel. Klager brengt de algemene veiligheid van mensen en goederen in gevaar door bij onbekenden in de auto te willen stappen, hetgeen leidt tot overlast en een gevoel van bedreiging. Klager schendt zijn opgelegde gebiedsverbod. Hij is obsessief bezig met het proberen te vinden van een oud collega nadat zijn liefde voor haar niet wederzijds bleek.

De opname en de beperking van de bewegingsvrijheid tijdens de opname is noodzakelijk voor het stellen van een goede diagnose en ter voorkoming van herhaling van het lastig vallen van mensen op straat door klager. Klager lijkt in de veronderstelling of overtuiging dat er sprake is van een soort 'testsituatie'.

De commissie toetst de voorgestelde verplichte zorg tevens aan de vereisten van doelmatigheid (heeft de behandeling zin), proportionaliteit (staat het belang van behandelen in verhouding tot de dwang) en subsidiariteit (zijn er alternatieven).

Op grond van het bovenstaande is de commissie van oordeel dat de voorgestelde verplichte zorg doelmatig en proportioneel is.

Gelet op het bovenstaande is tevens aan het vereiste van subsidiariteit voldaan.

De commissie komt tot de conclusie dat de beslissing van aangeklaagde tot verplichte zorg in de vorm van gedwongen opname voldoet aan de criteria van doelmatigheid, proportionaliteit, subsidiariteit en zorgvuldigheid en dat daarom aan het gestelde criterium in artikel 8:9 onder a. Wvvgz is voldaan.

De commissie verklaart de klacht voor wat betreft de verplichte zorg middels opname op grond van artikel 8:9 Wvvgz **ongegrond**.

De commissie constateert dat aangeklaagde in de beslissingsbrieven het toedienen van medicatie niet heeft opgenomen. Tijdens de hoorzitting geeft aangeklaagde ook mondeling aan dat klager de medicatie vrijwillig neemt en deze vorm van zorg daarom niet is aangezegd. Het komt de commissie voor dat een klacht over deze vorm van (niet-verplichte) zorg derhalve ten onrechte is opgenomen in de klachtmelding. De commissie komt tot de conclusie dat op grond van het vorenstaande deze klacht ongegrond is.

De commissie verklaart de klacht voor wat betreft de verplichte zorg middels gedwongen medicatie op grond van artikel 8:9 Wvvgz **ongegrond**.

7. Beslissing

De commissie verklaart:
Klachtonderdeel 1: **ongegrond**
Klachtonderdeel 2: **ongegrond**

Deze beslissing is genomen door:

Dhr. mr. H.J. Deuring, voorzitter,
Dhr. drs. R.J.P. Hazewinkel, psychiater,
Mw. M.M. van Wiggen, lid op voordracht van de Centrale Cliëntenraad.

In aanwezigheid van mw. mr. A.L. Duimel, ambtelijk secretaris (maakt geen deel uit van de commissie)

Ondertekening:

Beroepsmogelijkheden

De commissie wijst klager en de zorgaanbieder op de mogelijkheid dat zij op grond van artikel 10:7 Wvvgz binnen zes weken na het bekend maken van deze uitspraak de rechter om een beslissing over de klacht kunnen verzoeken. Dit kunnen zij doen door zelf rechtstreeks een verzoekschrift in te dienen.

Zij kunnen hierbij een verzoek tot schadevergoeding (doen) indienen.